

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Evy Blinkové Pelánové

konané dne 7. září 2010

téma práce: „Německá inspirace v díle Gérarda de Nerval“

přítomní: prof. PhDr. Anna Housková, Csc; PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.; doc. PhDr. Václav Jamek; doc. PhDr. Jiří Pechar; prof. PhDr. Jiří Stromšík, Csc

Předsedkyně komise paní prof. A. Housková zahájila obhajobu a představila přítomným kandidátku.

Paní dr. Voldřichová Beránková (školitelka) krátce přítomné seznámila s četnými aktivitami Mgr. Evy Blinkové Pelánové, vedle jejího pedagogického působení zvláště ocenila její mimoškolní aktivity (redakční a překladatelskou činnost) a disertační práci zhodnotila jako velmi přínosnou a nadprůměrnou. Doktorandka v ní zúročila své znalosti ze tří oborů (bohemistika, romanistika, germanistika), což jí umožnilo pracovat se značným komparatistickým rozhledem.

Mgr. Eva Blinková Pelánová seznámila přítomné s hlavními tezemi své disertační práce. Zkoumání a identifikace německých inspiračních zdrojů v díle G. de Nerval bylo umožněno druhým vydáním jeho sebraných spisů v knižnici *Pléiade* (Gallimard: Paris, 1989-1993), které iniciovalo reedice Nervalových překladů z němčiny. Předložená analýza se soustřeďuje zejména na vrcholná Nervalova díla: *Sylvii a Oktávii z Dcer ohně*, vybrané příběhy z *Cesty do Orientu*, dále na *Aurelii a Pandoru*. Jako stěžejní byla v Nervalově díle identifikována vazba na E. T. A. Hoffmanna a J. W. Goetha, ze kterého Nerval překládá již od gymnasiálních let (kompletní překlad I. dílu *Fausta*, později i neúplný překlad dílu druhého). Úvodní část práce je polemikou s interpretacemi psychobiografické kritiky a upozorňuje naopak na jisté konstanty v Nervalově teoretickém myšlení, zejména na jeho důraz na kontinuitu ve vývoji národní literatury. Vazbu na německou literaturu tedy u Nervalova nelze chápat zjednodušeně jako důsledek jeho psychického onemocnění. Disertační práce je nadále rozčleněna do pěti kapitol: v první kapitole se autorka zabývá paradigmatickým dvojím světem u Nervalova, Hoffmanna a Goetha a jejím cílem je poukázat zejména na literárnost Nervalovy inspirace; druhá kapitola analyzuje typus běžence a snílka neschopného rezignovat na ideál tak, jak se s ním setkáváme v Nervalově dramatu *Léo Burckart*; třetí kapitola analyzuje významové posuny

v Nervalových překladech z němčiny, které pramení zejména z odlišnosti Nervalova postoje k ideálu. První tři kapitoly pak ústí v komplexní rozbor vrcholných próz Gérarda de Nerval, jeho *Aurelie* a *Pandory* (kapitola IV a V). Německou inspiraci u Nervalova doktorandka rozčleňuje do dvou provázaných tematických rovin, jedná se o spění k ideálu (Goethův *Faust*) a představu dvojího světa (Buerger, Hoffmann). Oproti jednoznačně uchopitelnému světu (křesťanská perspektiva), se kterým se setkáváme ve *Faustovi*, charakterizuje Nervalovy postavy jako více rozpolcené a znejistěné, jejich spění k ideálu se doktorandce jeví jako více problematické. Tyto teze pak na řadě konkrétních textových rozborů dále vymezuje a upřesňuje (žena-prostřednice, vztah mezi snem a skutečností, vnitřní svět hrdinů a zniternění víry versus vnější podmíněnost).

Poté oponenti (Alice Stašková, Ph.D. a doc. PhDr. Václav Jamek) přednesli závěry svých posudků. Oponentura dr. Staškové, která se obhajoby v daném termínu nemohla zúčastnit, byla přečtena prof. A. Houskovou. Kromě několika míst, jež se jí jevila jako „přeinterpretovaná“ (nebezpečnost touhy po poznání nacházíme již u Fausta), disertační práci hodnotila pozitivně, ocenila přiměřenou metodologii a vyzdvihla objevnou interpretaci básně *Zueignung*, obecně pak práci chápe jako zcela zásadní interpretaci Nervalovy poetiky. Doc. Jamek ocenil autorčinu erudici a v soulase s autorkou disertační práce vyzdvihl jako nejpřínosnější a nejvíce zdařilé 4. a 5. kapitoly a samotný závěr. Výhrady měl pak toliko k autorčině zjednodušenému chápání tematické kritiky, kterou v žádném případě nelze pojímat jako pokoutný návrat ke zjednodušující biografické metodě. V práci pak doc. Jamek postrádal více informací o Nervalově překladatelské činnosti (mohl být např. uveden soupis jeho překladů).

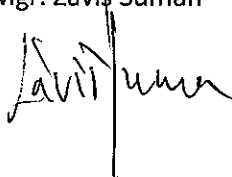
Mgr. Eva Blinková Pelánová se nejdříve vyslovila k posudku dr. Staškové, o hlubokém souznění světonázorů Hoffmana, Goetha a Nervalova vyslovila pochybnost, spíše by se dalo mluvit o souznění mezi jednotlivými postavami. Upozornila rovněž, že nastíněné pojetí *Faustových* postav Markétky a Heleny se nachází u samotného Nervalova, jenž se o nich explicitně zmiňuje v *Předmluvě* z roku 1840. Problematika hříchu a viny a případné katarze byla v práci rovněž nazírána nervalovskou perspektivou, přičemž ovšem Goethovo pojetí zůstává více jednoznačné a charakterizuje je více náboženské prizma. Jamkovu výhradu k chápání tematické kritiky doktorandka uznala, jednalo se jí však spíše o to, poukázat na jisté konkrétní dopady její aplikace, ne ji kritizovat s ohledem na její výchozí teoretické postuláty. Dále doktorandka přítomné krátce seznámila s rozsahem Nervalovy překladatelské činnosti.

V diskusi vystoupili prof. Housková, doc. Jamek, doc. Pechar, prof. Stromšík a dr. Voldřichová Beránková. Doc. Pechar upozornil, že pojetí katarze ve *Faustovi* není jednoznačně křesťanské, k tomu u něj postrádáme pokání. Goethův světonázor i v jiných dílech vyznačuje spíše panteismus.

Doktorandka opětovně upozornila, že jí zajímala zejména nervalovská perspektiva. K tomuto bodu diskuse se vztahoval i příspěvek prof. Stromšíka, který zdůraznil, že při interpretaci *Fausta* musíme dbát na zásadní rozdíl mezi vinou a trestem a představou hříchu. Představa hříchu je pak Goethově *Faustovi* cizí. Ostatní diskusní příspěvky měly informační a doplňující charakter.

Všichni přítomní členové komise souhlasili s udělením titulu doktor (Ph.D.).

Zapsal: Mgr. Závěš Šuman

předsedkyně komise